

- Nacionalismus ve svobodném světě.
- Nechte si svoji amnestii!
- Pravda o 17. listopadu 1939.
- Exil musí jít vlastní cestou!
- Uprchlík a pomocné organizace.
- Zrcadlo domova.
- Jednou větou.
- Svobodná tribuna čtenářů.

IDE O MORÁLNÍ PŘEVAHU

Nevěřme, že komunismus padne na vnitřní rozbroje

Prvnídenní sensaci v konfliktu mezi Západem a Východem je návrat Dr. Otty Johna ze sovětské zony Německa do Německé spolkové republiky. Tento návrat sice nemění nic na dnešním rozdělení Německa a na napětí mezi Východem a Západem, ale znamená velký propagační úspěch, který plně vynahradí trpkou příchuť Johnova útěku na Východ, a to nejen v řadách obyvatelstva Německé spolkové republiky, nýbrž i vůči mladé, demokratické západoněmecké republice i na samém Západě. Mnozí zarytí nepřátelé Němců zbytečně hlasitě před 17 měsíci upozorňovali, že případ Johna má být varováním západního světa před nespolehlivostí Němců, kteří, tak jako John, mohou klidně změnit frontu a stát se spojenci Sovětů. Z toho důvodu má návrat Johnův svůj propagační význam, neboť se tím zlikvidují obdobné hlasy a dokumentuje se znovu nemožnost moci té části Německa, která je ovládnuta komunisty. Otto John, jehož pochybný charakter nás nezajímá, dal raději přednost trestu, který ho dnes v Záp. Německu očekává, než aby pokračoval v kariéře, řízené komunistickými mocipány. John, jak sám tvrdil, odešel proto na Východ, neboť tam viděl příhodnější půdu k práci na sjednocení Německa. Z Východu však upřel právě proto, že nepašel opravdovou vůli k sjednocení. Jeho případ je tedy znovu potvrzením, že to, čeho si vřichní Němci přejí, t. j. sjednocení Německa, nepříjde v Východu.

To je politická realita, se kterou dnes Německá spolková republika musí počítat a proto zabezpečuje svoji existenci i na sektoru vojenské obrany. Již dnes se formuje jádro západoněmecké armády, která v rámci západního vojenského obranného bloku bude hrát v budoucnosti významnou úlohu.

Není jen našim přesvědčením, že je již nejvyšší čas, aby na hranicích komunistické sféry v Evropě stála silná německá armáda, která by byla vstupu hájit nejen svobodu západní Evropy, ale která by rovněž vyrovnala mnohé slabiny západoevropské postoj proti komunistickému koexistenčnímu tlaku. Naprosto jasné odmítnutí diplomatických styků Německou spolkovou republikou s každým státem, který by uznal komunistickou vládu v Pařížce, je jasnou řečí, které by měl použít každý nekomunistický stát. Výjimku činí jen Sovětský svaz a je vylovena tím možností, že by CSR nebo kterýkoliv jiný sovětský satelit, mohl na půdě Záp. Německa zřídit své zastupitelské úřady. Je to příkladný postoj, který zřídka na Západě můžeme vidět a který v poslední době má ohledu jen v podání věta národní Číny na zasedání UNO proti přijetí Mongolské lidové republiky, a to bez ohledu na to, že tím bylo značně přijetí jiných států, včetně 15 demokratických. To jsou příklady zásadního postoje, který dnes tak zřídka na Západě vidíme. Je proto velmi závažné, když čteme dnes mnohé komentáře západního tisku, které postup národní Číny odsuzují a naznačují, že zastupení českého národa v UNO by mělo být předním pekinským komunistické vládě. Západ však hned druhého dne záležitost přijetí nových členů „vyřeší“ politickým obchodem. To státní, mezi nimi i satelitní, dostaly členství v UNO, SSSR přijal příslušku Mongolska a Západ na oplátku neprosazoval Japonsko. Stejně málo zásadní je připravovaná cesta dánského ministerského předsedy H. C. Hansena do Moskvy a odmítnutí návrhu britským politickým činitelem, aby návštěva Bulgarie do Londýna byla prohlášena za nezávadnou. Tedy sovětské předání bodu na jaře příštího roku v Londýně oficiálně přivítání a přes to, že při svých návštěvách v Indii, Kasmíru a Afghánistánu hrubě uráželi Velkou Británii. Není to trochu špatný příklad politiky síly, se kterou Západ se ve studeném souboji s Východem stále tak rád obání? Vždyť tím je jen podporována propaganda SSSR, aby se ve světě prosadil dojem, že dnešní rozpor mezi Západem a Východem se týká jen Moskvy a Washingtonu.

SSSR si zatím nedal vzít iniciativu z rukou. Bombastická cesta po Indii a Afghánistánu, rafinované projevy Bulgarie a Chruščeva k masám indického obyvatelstva, nabídka hospodářské pomoci Indii atd., zanechají jisté mnohé stopy, které upevní, podle přání Sovětů, neutrálistickou roli Indie. Stupňování konfliktu mezi arabskými státy a Izraelem, ve kterém se SSSR a jeho sateliti, včetně CSR, dodávají postavi na stranu Arabů, olfká dalšími posílení i nervy Západu. Dnes si již mnohé západní kruhy uvědomují,

že Západ bude postaven před velmi svízelnou skutečností, nepodaří-li se zastavit aktivitu komunistického bloku během příštích pěti let, kdy bude probíhat koncentrovaná pětiletka a která má za úkol soustředit a vybičovat průmyslovou produkci všech komunistických států.

Východ vodíkové bomby 22. listopadu t. r. někde v severní Sibiři, je novým varováním Západu, že SSSR není zaostalou zemí, jak se to snaží západní propaganda často tvrdit, nýbrž nebezpečným světovým faktorem, který v r. 1956 se bude dále snažit dokázat světu, že je schopen ve studeném souboji svou posilu nejen uhlájit, ale i rozšířit. Je proto úkolem Západu, aby vynaložil všechny své síly a upesnil nejen své mocenské posice, ale vyřešil i své vnitřní svízele, které třeba nevypadají tak důležité a naléhavé, jako na př. u Anglie otázka Cypru, u Francie otázka alžírských kolonií, u USA otázka barevného

obyvatelstva atd., aby se tyto nestaly nejen dalším pomocným faktorem komunistické infiltrace, ale i dokonce přímou zbraní k politické agresi.

I když všichni věříme na zákonitost přísloví „Žádný strom do nebe neroste“ — tím méně strom komunistický —, bylo by největší chybou, kdyby kdokoliv na Západě dnes spoléhal na to, že komunismus bude v krátké době degenerovat, že se rozpadne na základě vnitřních bojů, nebo že dojde ke konfliktu mezi bílými a žlutými komunisty.

To od roku 1936 neočekáváme. Snažme se spíše, pokud k tomu máme jakoukoliv možnost, aby Západ s jasným hledím a s naprostou morální převahou v boji za právo a svobodu člověka, mohl podstoupit souboj s komunistickým kolektivismem, který by skončil vítězstvím demokratického Západu.

VI. Pekelský.

Duchovní přínos exilu

DR. O. K. OBERLAND, KANADA

Nebledá úloha, jakou v nešťastném osudu našeho národa hrála během posledních desetiletí osoba druhého a zároveň i čtvrtého prezidenta CSR, zejména jeho definitivní rozhodnutí demokraticko-republikánskou formou Masarykova státu a jeho činnost protiústavní, hluboce zasáhla do života každého jednotlivce v našem národě doma i v exilu. Názy na události rozdělily třpy domov i exil na dva tábory. Je to do očí bijící obdoba poměru, které už jednou vedly k neslavným koncům lipanským. Jenom, že tehdy to bylo náboženství, kdežto dnes rozdíly jsou spíše spory méně duchovní. Náboženství asistuje oběma stranám, doznává nebyvalého rozpolcení, zůstává pod nášlím.

Je ale ku pochyb, jak málo se stará naše emigrace o své duchovní sjednocení na poli, kde není zásadních rozdílů názorových, divuje na všech stranách přednosti urputného boje, v němž má být nesouhlas umlčen násilím.

Zatím co snad až příliš mnoho místa věnujeme problému okolo prezidentů z poslední doby, zatím co se staráme o to, jak došlo k úmru 1948, či co bylo přičinou a co důsledkem události z let 1945 a následujících, zatím co debatujeme o pomíjejících hodnotách věrejška — a zde mám na mysli hlavně národně frontovní, finančně lépe simonovanou a proto křiklavější skupinu našeho exilu —, opomíjíme ony osolnosti z našeho národa, které by měly vlastně znamenat pro náš nynější exil element jednoty. Snad ještě tu a tam uklouzne nesměle někomu z Rady jméno prvního prezidenta, o všem bez připomínek všeho, co z něho dělalo osobu světovou a téměř vždy použito pro populární zduraznění směru, nemajícího s ním však už žádných myšlenkových pout. To je také vše. Dále, nad nímž se pozastavuje světový tisk, jména a ideje těch z našeho národa, kdož znamenali pokrok pro celé lidstvo, nejsou jaksi v módě. Řádi pře-

necháváme k vzpomínání Američanům, Holanďanům neb Maďarům takovou třeba postavu Jana Amose Komenského, jednoho z oněch nedoceněných, o nichž je náš politický uprchlík informován jen podle jména.

A přec bouře, která se přehnala přes náš národ počátkem sedmáctého století, vydala prvý opravdový a ideový exil, tak podobný našemu dnešnímu. Tehdy kolem třiceti tisíc, dnes skoro padesát. Rozpolcenost, čekání na návrat a skutečně i návrat určité části, dlouhá existence v cizině, to byl úděl tehdejších emigrantů. Chaos, zmatky, skorpenci a mnohé i boje mezi emigrací byly trochu podobné našim poměrům dnes. Přece však ony poměry nebyly s to, aby změnily význam filosofického díla našeho krajana, jehož duch vzepnul se k dějině vyšší, pokračující tři století. Ano, před třemi stoletími hlásal Jan Amos Komenský nutnost svobody myšlení, svobody náboženské a svobody politické a teprve v době velmi nedávne staly se ony ideje majetkem aspoň západního lidstva, k němuž patří i naše vlast. Jejich odnětí způsobilo náš dnešní exil a proto naše duchovní pouto ke Komenskému mělo by být silnější.

Když ve třetím desetiletí našeho století předsel hrabě Coudenhove Kalergi plánu na Panevropu, byl označován za extrémního snílka. Mnozí politikové se domnívali, že Spojené státy evropské jsou jen neuskutečnitelným ideálem, zapominajícím na odvážnou touhu lidstva po vybudování jediné říše na světě. Ovšem ve starověku a středověku nebylo jiného prostředku než králov meč a ten na tak veliký úkol nestačil. Dnes stačí se běžným pojmem federace středoevropská a federace evropská, pro kterou existuje již i zárodek, nazývající se člunem parlament. Je-li takový pokrok ideje v rozpětí tři desetiletí všeobecně uznávaným krokem vpřed, pak s hrlostí my Češi musíme světu i svým dětem připomínouti dobu ne tři desetiletí, ale tři století, v níž zazněl mohutný do světa hlas našeho slavného krajana Komenského: „Nebuďme katolíci, lutheráni, kalvinisté a podomní, ale buďme raději křesťané. Nebuďme Rakušané, Španělé, Francouzi, ale buďme, kdekoli žijeme, dobří oběma svobodného světového státu“.

Nemělo by smyslu zavíratí oči před skutečností, že cesta, po níž lidstvo vede kuli, je skutečně cestou ke svobodnému světovému státu. Dnes jedná se již jen o to, bude-li světový stát, na jehož dějinném prahu žijeme dnes my, skutečně svobodný už od počátku, či bude-li nejprve pouze státem světovým, který si svoji svobodu musí teprve dobývat zvnějšku. A opět můžeme s hrlostí pohlednout k Učitelu národa, jehož hlas v boji za svobodu nemůže být oslyšen dnes ani v budoucnosti. „Co se pak boje za svobodu týká, můžeme směle prohlásit, že jest největším majetkem, přínáležícím člověku a neodlučitelým od něho pokud žije. Vedme proto člověka k svobodě, zbavíme jej všech donucovacích nauk a slepé poslušnosti.“

Jsou-li taková slova muže z prvního českého exilu, zdálíž nestojí zato, abychom se nad nimi zahloubali my všichni, kteří nemůžeme k sobě nalézt cestu pro odchylné přesvědčení? Takový byl přínos Komenského k soudobým problémům našeho exilu a my se k němu hrdě hlásíme. Jaký je duchovní přínos prominentů z Rady svob. Čsl.?

Ty mrtvý, lež a nevstávej!

DR. HELENA KOZELUHOVA

Za všeobecného nezájmu docházejí kusé a trochu značné zprávy, že zemřel Rada svob. Čsl. Američané zarazili příliš peněz a tak se i členové mravně rozhořčili a mo instituci houfně — i když ne v plném počtu — opustili. Když jsem kdysi kacířsky prohlásila, že takovou Radu na nic nepotřebujeme a dvakrát jsem z ní demonstrativně a hloucně vystoupila, byla jsem prohlášována za zrůdu státní myšlenky. Přece přý potřebojeme exilní reprezentaci, třeba by byla jen pokračováním Nár. fronty. Nu a vida, dnes je nejen opuštěný emigrantský lid, ale i honzové Nár. fronty a okolí téhož názoru. Rada svob. Čsl. je zcela zbytečná, neplatí-li jim platy. To jim najeďnou otevřelo oči. Chudý, opuštěný emigrant to věděl už dávno. Nebožka Rada pro něj totiž nikdy ne nemělala, třebaže mluvila nad ním jeho jménem. Byla tak dokonale neschopná, nečinná a trapně smušná svým sedmiletým zápočetím o funkce a korýtky, že se za ni každý slušný exilant musel stydět.

Každý národ má o něco horší reprezentaci než si zasluhuje; ale tak nekonečně ubohou by si nezasloužil ani ten nejhorší na světě. A taky nikdy se žádná národní reprezentace neodvážila před národem ukazovati v takové nahotě své neměřitelné ješitnosti, sobectví a bezcitnosti k svým bližním, udavačství a intrikánskému nejhoršího druhu. Ještě, že

neměla žádnou moc a že připadala důležitou jen sobě, je to až zábavné pozorovat, jak upřímně nikoho nezajímá, co s ní je a jak skonala. Ostatně škoda slov.

Než jednu přednost nebožka přece měla. Nedala si do svého jména slova „pracovní“, když už ne nechtěla dělat. Ale teď by si chtěla zasednout na její místo jakýsi „Pracovní výbor“, jenž si sedl do čela známý pilník Ferd. Peroutka. Vznikl již v květnu, ale dodnes nikdo ne o nějaké práci neslyšel a určitě ani slyšet nebude. Budiž, tento podatelný podnik se zatím nevydává za národní reprezentaci. Ale člověk nikdy neví a jak je tak znám, chut by jim na to nescházela. Proto je panáček varujeme, aby se o to ani nepokoušeli. Máme jich už všichni dost a známe je tak dobře, že nám je již z pohledu na jejich obětavé a ušlechtilé nitro a jejich úpěnlivou snahu o pomoc bezradným a osamělým uprchlíkům tak trochu mdlo od žaludku. Není na světě moci, která by uprchlíkům mohla národní reprezentaci nějak nadiktovat. A to, co se nám zatím k věření předkládalo, nás omrzelo a naučilo hořké skepsi. Když už to však k světu štěstí potěluje, páni radní, radte se vzájemně uznávat a oceňovat, jak se vzájemně povyšujete. Nás se to netýká — neuznáváme to a nezajímá nás to. Časem to zase pochováme bez lítosti!

Ušeslé vánoce a v nastávajícím roce 1956 mnoho štěstí, spokojenosti, úspěchu a hlavně Božího požehnání z plna srdce přejeme všem svým čtenářům, spolupracovníkům, členům a přátelům.

Redakce „Bohemia“

Čestřední výbor SCDF

